

Juste de Nin: passió per l'art, les lletres i la història

A *Rossinyol que vas a França*, el seu nou còmic, el dibuixant i guionista repren els personatges de *La muntanya màgica* i els porta a París.

El de Lluís Juste de Nin és un cas singular dins el panorama de la historieta catalana, una veritable *rara avis* per diversos aspectes.

D'una banda, per la seva rellevància professional dins un àmbit aliè al del còmic (tot i que també participa de la creativitat i de l'estètica, i amb el qual comparteix punt de partida: el llapis). Com se sap, Juste de Nin és un prestigiós dissenyador de moda i director creatiu de la marca Armand Basi. Però, des dels anys seixanta, ha compaginat aquesta activitat amb el dibuix, l'humor gràfic i la historieta sempre al servei de la seva voluntat d'activisme social i polític. Sota el pseudònim El Zurdo —que més endavant va ser Esquerrà—, Juste de Nin va col·laborar en diverses publicacions antifranquistes, en ocasions il·lustrant articles de periodistes com Manuel Vázquez Montalbán. I sens dubte, la seva creació gràfica més popular —reconeixible per diverses generacions, tot i que molta gent no sap que és seva— va ser el personatge de la Norma, que —amb guions de Tísner— va protagonitzar la primera campanya de normalització lingüística de la restituida Generalitat de Catalunya.

Una altra peculiaritat de Juste de Nin és que, tot i aquesta dedicació, no va ser fins al 2004 que va publicar la seva primera novel·la gràfica: *Els Nin. Memòries a llapis d'una família catalana*, un repàs a través de tres segles per la seva nissaga familiar —plena d'artistes i creadors—, que inicialment va concebre com un regal per a la seva neta sense ni tan sols saber si la publicaria. La il·lustre família de Juste de Nin inclou membres com l'arquitecte modernista Andreu M. Nin —el seu avi—, el dirigent marxista Andreu

Rossinyol que vas a França

LLUÍS JUSTE DE NIN

Trilita Edicions
2020
216 pàgines

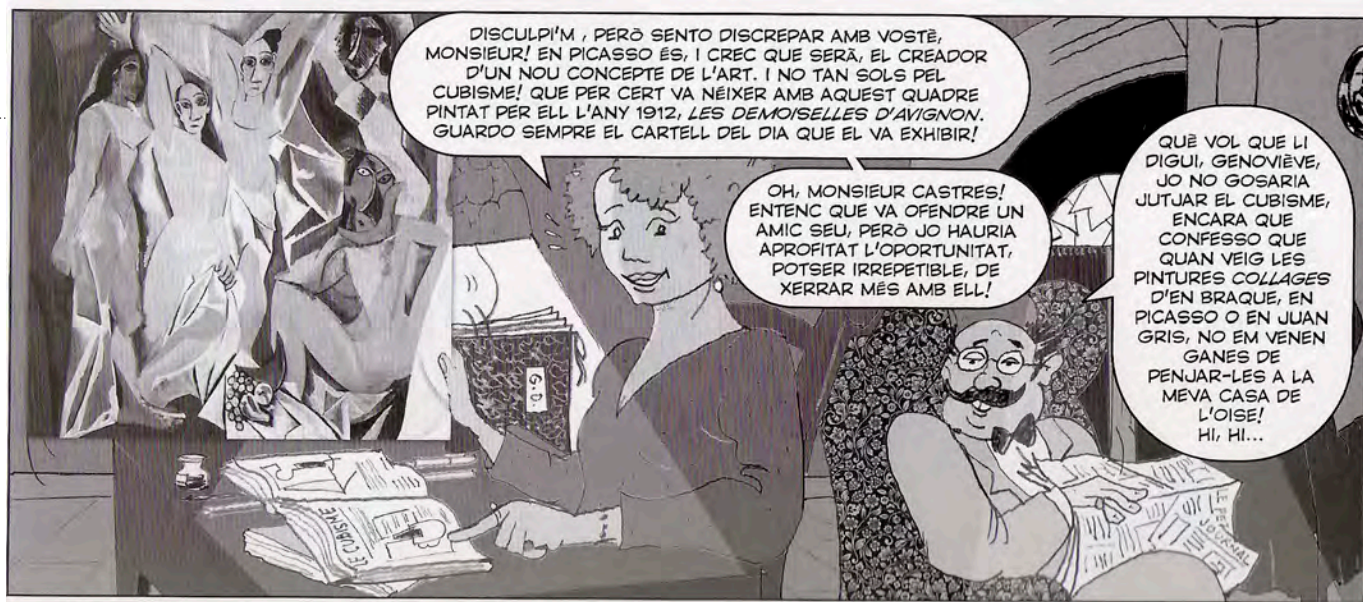
Nin, el músic Joaquim Nin i l'escriptora Anaïs Nin, i en aquest llibre de debut la història íntima és un mirall de la història col·lectiva, les anècdotes de la família van en paral·lel a la crònica del país.

Aquesta ha estat la constant dels àlbums que ha publicat Juste de Nin des d'aleshores, amb una rigorosa puntualitat anual digna de Woody Allen —tot i que l'esperit de les seves obres l'emparenten més aviat amb Luchino Visconti—: la voluntat historicista i l'ànim divulgatiu, alimentats per un ingent treball de documentació. Els llibres de Juste de Nin, inclosos dins la col·lecció *Cròniques a llapis*, conformen un relat no cronològic de la història de Catalunya i d'Europa al segle XX, busquen sovint la inspiració

en alguns clàssics de la literatura universal —és un apassionat de la novel·la que està a cavall entre el segle XIX i el XX— i adapten la trama a un altre context històric i geogràfic. Home de cultura interessat també en la política, Juste de Nin prefereix relatar aquells moments que les dècades i els segles permeten abordar amb perspectiva, encara que també convidin a aportar explicacions sobre el present.

Així, *Montecristo 1941* trasllada l'argument del clàssic d'Alexandre Dumas a la Barcelona del franquisme; *El gupard 1970* porta la novel·la de Lampedusa —adaptada, sí, per Visconti— a la transició espanyola; *Barcelona 1931* adapta *L'educació sentimental* de Gustave Flaubert a la Barcelona de la Segona República; *El quart poder* retrata el món de la premsa durant la dictadura de Primo de Rivera a partir del *Bel-Ami* de Guy de Maupassant; *La fira de les vanitats* ambienta la història de William Tackeray a la Setmana Tràgica; *La guerra dels besavis* descriu la primera carlinada de l'any 1833; *Rauxa* explica històries de l'exili català també durant la dictadura de Primo de Rivera; *Quan de tu s'allunya* recorda els exiliats del franquisme que van aconseguir instal·lar-se a Nova York; *Andreu Nin* biografia la vida del seu avantpassat revolucionari; *Garbo* s'inspira en el cèlebre espia que va aconseguir enganyar Hitler; *Ver-gonya!* es remunta a l'ocupació de París per part del Tercer Reich, i *El Noi* narra la vida del Noi del Sucre.

I si *La muntanya màgica* consistia en una versió lliure de Thomas Mann trasplantada a la Barcelona que anava del Modernisme al Noucentisme, ara Juste de Nin acaba de publicar *Rossinyol que vas a França* (Trilita Edicions), en què la seva gosadia fa un doble salt mortal, perquè es permet imaginar una possible seqüela d'aquella monumental no-

vel·la, una de les fites de la literatura del segle XX.

Insubornablement fidel a si mateix, l'autor manté a *Rossinyol que vas a França* tots els seus senyals d'identitat: la seva voluntat d'aportació cívica, el seu gust per la pedagogia de la història, el seu rigorosíssim esforç d'investigació, la seva estètica a base de blanc, negre i grisos. Uns grisos que no només tenen

a veure amb el grafisme sinó que també formen part de la personalitat dels seus personatges.

En aquest cas, Juste de Nin parteix del final obert de *La muntanya màgica* per especular sobre com el protagonista, Jan Castres —trassumpte del Hans Castorp de l'original—, es lliura del que semblava una mort segura i revesteix la seva deserció d'una aparença d'heroïcitat. La seva

fugida el porta a París, la qual cosa permet a Juste de Nin recrear l'ambient immediatament posterior a la *Belle Époque*, en una trama per la qual es passen personatges —alguns hi tenen més pes i d'altres són cameos— com Agustí Calvet *Gaziel*, Picasso, Toulouse-Lautrec, Gertrude Stein, Max Jacob i Joaquim Torres-Garcia.

Un cop més, art, política, literatura i història es donen la mà.